

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG LEGFELSŐB BÍRÓSÁGA
mint felülvizsgálati bíróság

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága a Szolnoki Sütőipari Rt. (Szolnok) I. r., a Tiszafüredi Főnix Kft. (Tiszafüred) II.r., a Jura-Plussz Termelő- és Szolgáltató Kft. (Borsodivánka) IV.r. felpereseknek a Gazdasági Versenyhivatal (Budapest) alperes ellen versenyügyben hozott közigazgatási határozat felülvizsgálata iránt a Fővárosi Bíróságon 7.K.33.248/2005. számon indult perben, mely perbe a Magyar Pékszövetség (Budapest) beavatkozott, a Fővárosi Ítéltábla 2007. március 21-én kelt 2.Kf.27.713/2006/6. számú jogerős ítélete ellen az I. r. felperes 9. sorszám alatt, a II. r. felperes 8. sorszám alatt, a III-IV.r, felperes 11. sorszámán benyújtott felülvizsgálati kérelmek folytán az alulírott napon megtartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t

A Legfelsőbb Bíróság a Fővárosi Ítéltábla 2.Kf.27.713/2006/6. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi a II.r. felperest, hogy fizessen meg az államnak - külön felhívásra - 36. 000. - (azaz harminchatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Kötelezi továbbá az I.r, felperest, hogy további 1.000.- (azaz egyezer) forint, a III. r. felperest további 6.000. - (azaz hatezer) forint, a IV.r. felperest további 6.000.- (azaz hatezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket az államnak - külön felhívásra - fizessen meg.

Ez ellen az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A jogerős ítéletben megállapított tényállás szerint a felperesek sütőipari tevékenységet folytatnak, szolgáltatásuk által érintett földrajzi piac Tiszafüred és annak kb. 50-60 km-es körzete, amely piacon nemcsak a felperesek, hanem több mint 60 egyéb pékség termékeit is árusítják. A felperesi beavatkozó szakmai érdekképviselői tevékenységet lát e1.

A II.r. felperes ügyvezető igazgatója, Ábrahám Tamás 2002. február 27-én kelt levéllel "Tiszafüred kenyér és pékáru ellátásának" témaköre megjelöléssel közös együttgondolkodásra hívott meg pékségeket a 2002. március 5. napján Tiszafüreden tartott tanácskozássra. Ezen a találkozón a levezető elnöki teendőket K. L., a Pékszövetség elnökségének teljes jogú tagja látta e1. A találkozón az árak, az áremelés szükségessége, a növekvő költségek is szóba kerültek, K. L. sürgette a multinacionális cégek árletörő árpolitikájával szemben az összefogást és hivatkozott arra, hogy Egerben már 125 forintos átadási árban egyeztek meg a pékek a fehér kenyér tekintetében. Konkrétan 120 forint/kg átadási árat javasolt, annak bevezetési időpontjaként 2002. március 18. napját. Az ülésen részt vevők egyetértettek abban, hogy a növekvő költségeknek az árakban meg kell jelenniük, azonban a megállapodás szintjét elérő akarategység köztük nem alakult ki a találkozón.

Az alperes megállapítása szerint a pékségek alárendelt pozícióban voltak a kereskedőkkel szemben, a közös együttgondolkodás háttérében a piacon alacsony árakkal megjelenő versenytárral szembeni fellépés szükségessége is felmerült.

Az I. r., III.r., IV.r. felperesek az 1 kg-os fehér kenyér átadási árát 120 forintra, a II.r. felperes 119,60 forintra emelte 2002. március második felében és ezt az árat a vevők jelentős része esetében alkalmazták, jellemzően 2002. októberéig. A vállalkozások különböző mértékű áremeléseket hajtottak végre (az emelés 2-7 forint, illetve 21,40 forint volt). A felperesek eltérő költségstruktúrával dolgoztak, eltérő volt a piaci helyzetük, gazdasági háttérük, az általuk korábban alkalmazott árak is különbözőek voltak, ennek ellenére 2002. március második felében ugyanazon időszakban azonos magatartást tanúsítottak.

Az alperes a 2003. október 9-én kelt Vj-153/2002/56. számú határozatával megállapította, hogy a felperesek a fehér kenyér átadási árának 2002. márciusi áremeléskor a tisztességtelen piaci magatartás és a versenykorlátozás tilalmáról szóló 1996. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Tpv.) 11. § (1) bekezdésébe, (2) bekezdés a) pontjába ütközően jártak el, ezért az I., III-IV.r. felperesekkel szemben 500.000 forint, II.r. felperessel szemben 600.000 forint bírságot szabott ki.

A felperesek keresetet nyújtottak be az alperes határozatának felülvizsgálata iránt vitatva, hogy összehangolt magatartást tanúsítottak és azt, hogy 2002. március 5-én az azonos átadási ár alkalmazásáról megállapodás jött létre. Az elsőfokú bíróság bizonyítási eljárást folytatott le, tanúkat hallgatott meg és a bizonyítási eljárás eredményeként azt állapította meg, hogy a felperesek jogsértő, versenykorlátozó megállapodást nem kötöttek. Az alperes nem bizonyította, hogy a felperesek összehangolt magatartást tanúsítottak, illetve nem vizsgálta a párhuzamos magatartás tanúsításának lehetőségét. Az elsőfokú bíróság ezért a 2004. július 8-án kelt 7.K.33.266/2003/126. számú ítéletével az alperes határozatát hatályon kívül helyezte és az alperest új eljárásra kötelezte azzal, hogy az alperesnek a megismételt eljárásban vizsgálnia kell, hogy a felperesek párhuzamos magatartást tanúsítottak-e a 2002. márciusában történt áremeléskor.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a 2005. június 29-én kelt 2.Kf.27.201/2004/9. számú végzésével hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasította.

Az elsőfokú bíróság az új eljárásban tanúkat hallgatott meg és a 2006. szeptember 5-én kelt 7.K.33.248/2005/5. számú ítéletével az alperes határozatát a felperesek vonatkozásában hatályon kívül helyezte és a felperesekkel szemben indított versenyfelügyeleti eljárást megszüntette. Ítéletének indokolása szerint versenyjogsértő megállapodás létrejötte nem állapítható meg a bizonyítási eljárás alapján, az alperes tévesen értékelte az összehangolt magatartás bizonyítékaként az eltérő költségszerkezet ellenére alkalmazott egységes átadási árakat. A kereskedelem áregyeztető mechanizmusa is jelentős hatással volt az áremelési kényszer érvényesítésére, így az eltérő költségszerkezetből nem következik automatikusan, hogy az egységes árak alkalmazása csak tudatos, összehangolt magatartás eredménye lehet. Az alperes tévesen értékelte a felperesek magatartását, ezért megalapozatlan határozatot hozott, a versenyjogsértést tévesen állapította meg.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta és a felperesek keresetét elutasította. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a tényállást csak részben állapította meg helyesen, és az így megállapított tényállásból téves következtetésre jutott. A perbeli esetben a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapítható - és ezt az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg -, hogy 2002. március 5-én az átadási árak és azok bevezetési időpontja tekintetében konkrét megállapodás nem jött létre. Azonban a felperesek 2002. március második felétől a fehér kenyér átadási árát egységesen 120 forint/kg-ban határozták meg. A 2002. március 5-én tartott megbeszélésen ugyanez az átadási ár került szóba, amelyet később a felperesek a vevőik jelentős részénél alkalmaztak is. Ha a vállalkozás a piacon tanúsított magatartását a versenytárs tudomására hozza, kizárja a párhuzamos magatartás megállapíthatóságát. A felperesek az egységes magatartás tanúsítása előtt szervezett találkozón az árak kialakításáról, jövőbeni magatartásuk lehetséges módosításairól tárgyaltak, amely lehetővé tette, hogy a követendő árpolitika figyelembe vételével hozzák meg döntéseiket és határozzák meg piaci magatartásukat. Az ilyen körülmények között hozott piaci döntések nem tekinthetők olyannak, amelyet a vállalkozások egymástól függetlenül, önállóan és nem együttműködve hoztak meg, így a tanúsított magatartásuk párhuzamos magatartásnak nem minősíthető. A felperesek nem bizonyították, hogy az egységes ár alkalmazása olyan szükségszerű piaci mechanizmus eredménye volt, amely objektív okból vezette őket az azonos ár alkalmazására. Az alperes a felperesek átadási árának egységes szintre történő emeléséből okszerűen jutott arra a következtetésre, hogy a felperesek összehangolt, versenykorlátozó magatartást tanúsítottak, megsértve ezzel a Tptv. 11. § (2) bekezdés a) pontját. Mindebből következően az elsőfokú bíróság a bizonyítékokat tévesen értékelve találta a felperesek keresetét megalapozottnak és ezért jogsértő ítéletet hozott, amikor a felperesekkel szemben az alperesi határozat hatályon kívül helyezése mellett a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetéséről döntött. Az alperes által, tanúmeghallgatás módjában - elkövetett jogsértés a bírósági eljárásban - orvosolható volt, az alperesi tisztviselő a versenyjogsértő magatartásról feljegyzéseket készíthetett, amely alapja lehetett egy versenyfelügyeleti eljárásnak.

A jogerős ítélet ellen a felperesek nyújtottak be felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérték a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyásával a versenyfelügyeleti eljárás megszüntetését.

Az I. r. felperes felülvizsgálati kérelmében kifejtett álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Tpv. 11. § (1) bekezdését, (2) bekezdés a) pontját, mert az árra vonatkozóan megállapodást nem kötöttek, összehangolt magatartást nem tanúsítottak. Az alperes az eljárása során megsértette az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 26. § (1), (3) és (4) bekezdéseit, a Pp. 164. §-ban foglalt bizonyítási kötelezettségét. A másodfokú bíróság a Pp. 1.§-ába, 3.§-ába ütközően járt el, ítélete valószínűsítésen és nem bizonyításon alapszik. A tanúvallomások az árkartell tényét nem bizonyították, az ezzel ellentétes ítéleti megállapítás iratellenes és törvénysértő.

A II.r. felperes álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 164. § (1) bekezdését, 3. § (3) bekezdését, 206. § (2) bekezdését. Az alperes bizonyítási kötelezettségének nem tett eleget, a tényállást nem tisztázta. Tévesen állapította meg a másodfokú bíróság, hogy alperesi tisztviselő által készített feljegyzés is alapja lehet egy versenyfelügyeleti eljárásnak. A tanúvallomások a másodfokú bíróság által hozott döntést nem támasztják alá, a másodfokú bíróság ezeket a bizonyítékokat törvénysértően mellőzte ítélete hozatalánál.

A III-IV.r. felperések álláspontja szerint az alperes az Áe. 26. § (1) , (3) - (4) bekezdéseibe ütközően járt el és ezt az eljárási szabálysértést a bíróság sem orvosolta. A bíróság annak ellenére, hogy ítéletében megállapította a felperések versenyjogsértő megállapodást nem kötöttek, mégis elvetette a párhuzamos magatartás tanúsításának lehetőségét. A másodfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy a felperéseket terhelte a bizonyítási kötelezettség és a bizonyítékokból törvénysértően vont le következtetést arra, hogy a versenyjogsértés elkövetése megtörtént.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályban tartását kérte.

A felülvizsgálati kérelmek alaptalanok.

A jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat nem sértette meg.

A Pp. 164.§ (1) bekezdése értelmében a bizonyítási kötelezettség azt a felet terheli, akinek érdekében áll, hogy az általa állított tény a bíróság valónak fogadja el. A felperések azt állították a keresetükben, hogy az alperes megállapításával ellentétben párhuzamos

magatartást tanúsítottak. Párhuzamos magatartás tanúsításának feltétele, hogy a vállalkozások piaci magatartása befolyásmentes és független legyen, a követendő piaci magatartását a versenytársak előtt ne tárják fel, a magatartásukat ezzel ne befolyásolják.

Amennyiben a vállalkozások egymáshoz igen közel eső időpontban szinte azonos szintre emelik az áraikat, akkor vizsgálni kell, hogy ez az egységes magatartásuk párhuzamos vagy összehangolt magatartás eredménye. Ehhez vizsgálni kell, hogy az áremelés előtt a vállalkozások milyen árat alkalmaztak, milyen mértékben emelték áraikat, az áremelésre valamely olyan külső ok kényszerítő hatására került-e sor, amelyre a vállalkozásoknak egységesen kellett reagálniuk.

A felperesek a fehér kenyérré különböző árakat alkalmaztak 2002. március 18-át megelőző időszakban, eltérő költségszerkezettel dolgoztak, különböző volt a piaci pozíciójuk, a gazdasági helyzetük. Ilyen eltérések mellett egy időpontban alkalmazott azonos átadási ár, amely különböző mértékű áremeléssel járt, az összehangolt magatartás tanúsítását veti fel különösen akkor, ha előzőleg a felperesek 2002. március 5-én az árak emelésének szükségességéről tanácskoztak, a tanácskozáson az általuk alkalmazott átadási ár konkrét összege is javaslatként elhangzott. Figyelembe kell venni azt a körülményt is, hogy a kenyérnek meghatározó szerepe van abban, hogy a fogyasztók melyik kiskereskedelmi boltban vásárolnak, azaz a boltok a kenyér árának emelésében nem érdekeltek, a piacon levő túlkínálat és a kereskedőkkel szembeni felperesi alárendelt pozíciók miatt a felperesek az áremelést csak közös fellépéssel tudják, tudták kikényszeríteni. Mindezekre tekintettel az összehangolt magatartás megállapítható, a felperesek által tanúsított magatartások a feltárt tények alapján a tanúvallomásokkal szemben a versenyjogsértő magatartás tanúsítását igazolták.

Mindezek alapján megállapítható, hogy a másodfokú bíróság a bizonyítás szabályainak megsértése nélkül állapította meg, hogy az alperes határozata megalapozott, a Tpv. 11.§ (2) bekezdés a) pontjának megsértése bizonyított, ezért az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása mellett jogszerűen utasította el a felperesek keresetét. A másodfokú bíróság helytállóan utalt arra is, hogy az alperes eljárása során elkövetett eljárási jogsértések orvosolhatóak voltak, azok az ügy érdemére nem hatottak ki. A másodfokú bíróság eljárási szabályt nem sértett, a Pp. 206. §-a alapján a peres eljárás során beszerzett bizonyítékokat, és a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékokat jogszerűen mérlegelte, azokat helytállóan értékelve hozott törvényes és megalapozott döntést.

Mindezek alapján a Legfelsőbb Bíróság megállapította, hogy a jogerős ítélet a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott jogszabályokat nem sértette meg, ezért azt a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes perköltséget nem igényelt, ezért a felülvizsgálati eljárásban felmerült költsége megfizetéséről rendelkezni nem kellett /Pp. 78. § (2) bekezdése/.

A sikertelen felülvizsgálati kérelemmel élő felperesek a Pp. 270. § /1/ bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 78. § (1) bekezdése, 82. § (2) bekezdése és a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján külön-külön kötelesek 36.000-36.000 forint felülvizsgálati illeték viselésére. A II. r. felperes a tárgyi illetékfeljegyzése jog folytán nem rótt le illetéket, ezért őt a teljes összeg megfizetésére kellett kötelezni. Az I. r., III-IV.r. felperesek a részben lerótt illetékre figyelemmel további, a még hiányzó összegű felülvizsgálati illeték viselésére kötelesek, amelynek mértékénél a Legfelsőbb Bíróság figyelemmel volt arra, hogy az I. r. felperes 35.000 forint, a III. és IV.r, felperes 30.000-30.000 forint felülvizsgálati illetéket a felülvizsgálati kérelmen már lerótt.

Budapest, 2008. május 28.